

homes anant a pescar. El responsable d'aquesta pel·lícula seria Josep Gaspar i Serra (Manresa, 1892 – Barcelona, 1970) juntament amb la col·laboració en el guió de Josep Maria de Segarra i Alexandre Plana. Ell va ser una persona amb una extensa filmografia de caire documental en que, per exemple, també va arribar a reflectir els successos de la Setmana Tràgica de Barcelona de 1909 amb la pel·lícula **Els successos de Barcelona**, entre d'altres. **Gent i paisatge de Catalunya**, ja sigui per la seva restauració per part de la Generalitat de la qual en podem gaudir en una longitud de fins a una hora –originalment n'eren tres–, s'ha convertit en una obra imprescindible per tot aquell que estimi Catalunya, essent una obra en que, com a escalencs, podem gaudir d'unes imatges de gran sensibilitat en les quals, més enllà de la nostre vila, altres municipis veïns com Begur, l'Estartit o Cadaqués també van deixar patent la seva imatge. I fins i tot per la cultura catalana en general, mostrant escenaris tan emblemàtics com l'Ateneu Barcelonès o la terrassa de l'Hotel Colom de Barcelona, o també locals desapareguts com el Bar Monumental on Mercè Rodoreda ubica alguns escenaris a La plaça del Diamant, o retrats a personalitats importants del moment com Salvador Dalí, el mateix Josep Maria de Segarra o el novel·lista Folch i Torres.

Per tant, l'Escala es pot sentir orgullosa de sortir en aquesta pel·lícula, i encara que només hi surti uns escassos deu segons, la veritat és que hi surt, i també hi surten quatre pescadors intentant guanyar-se la vida. Tant de bo algú els pogués identificar.

Al llarg de la segona meitat dels anys 50, la cinematografia espanyola viuria un important canvi estilístic a l'hora d'enfocar les seves produccions fruit d'una onada de joves directors encapçalats per Jose Antonio Isasi-Isamendi, Josep Maria Forn, l'inepte del Jesús Franco, el solvent Julio Coll o "el facha" –tal com el descrivia l'actor Bernard Seray– Jose Antonio de la Loma, entre d'altres de menys coneguts, que van ajudar a revolucionar –i al mateix temps renovar– una producció cinematografia encolada en uns arguments i estètica fins aquell moment lligada de mans als idearis franquistes de l'època. Aquest cinema "diferent" s'assentaria a Catalunya, i no precisament per la voluntat de l'Estat, de fet era totalment autofinançat per productores independents que res tenien a veure amb Madrid. Entre tot aquest cinema que es va coure a la segona meitat dels anys 50, hi podem trobar una pel·lícula que els escalencs poden presumir d'haver-hi intervingut, ni que fos de puntetes. Aquesta seria **Rapsòdia de sangre**, dirigida pel madrileny Jose Antonio Isasi-Isasmendi al 1956. Aquest director va ser l'encarregat de conduir el cinema espanyol a nivell internacional gràcies a coproduccions internacionals –amb permís del posterior i ja traspasat Jesús Franco– que acabarien sent distribuïdes arreu del món gràcies a distribuïdores com Warner Bros o Columbia, o directament doblant les pel·lícules que ell mateix havia produït amb capital espanyol i que gràcies al seu prestigi internacional podien ser distribuïdes en altres països. Per tant, el seu cinema anava enfocat més enllà de les fronteres estatals, creant un cinema mancat d'originalitat però de bona factura tècnica i artística, potenciant per sobre de tot escenes d'acció plenes d'extres. **Rapsòdia de Sangre** va ser produïda per ell mateix –amb la col·laboració del català Julio Coll–, i rodada pràcticament tota a les afores de la ciutat de Barcelona emulant la vella Budapest de l'època soviètica, a més de Girona (Devesa) i l'Escala. La pel·lícula és una intriga plena d'acció que ens mostra com un pianista és peça clau en una operació que deixa al descobert la maldat intrínseca del comunisme. Tot i aquesta crítica a la ideologia contrària dominant en aquells temps de dictadura espanyola, la

veritat és que està plena d'hipocresia, ja que totes aquestes tortures o assassinats que practiquen els russos comunistes als hongaresos llibertaris al llarg de la pel·lícula no són gaire diferents amb els que feien els feixistes de l'època en qualsevol comissaria. En tot cas –i el que ens interessa– la Devesa es va situar en la gèlida Hongria stalinista, ni que fos per uns escassos moments de la pel·lícula, al igual que l'Escala. Unes escenes que no van molestar a una població escalenca que ni es va adonar pràcticament que **Rapsòdia de sangre** seria recordada –també–, per haver sigut rodada a l'Escala, en concret a Empúries, en el tram final de la pel·lícula, en una escena que tot sigui dit no identifica el poble. Tot i la subtilitat, ja en van dues.

Però el 1958 la cosa va canviar, la nostra estimada vila viuria una situació inverossímil per aquelles humils persones que es dedicaven amb cos i ànima a una dura vida dedicada a la pesca. Aquest any hi aterriarien càmeres de cine, actors de renom mundial, focus, etc.; tot tipus de material cinematogràfic gràcies al rodatge de dues pel·lícules: la primera en iniciar el rodatge, el 29 de gener, fou **Sea Fury**, i posteriorment **Un vaso de wisky**, rodada ja cap a l'hivern. Un univers estrany, o si més no un negoci que desprenia una aroma exòtica, tan exòtica que fins i tot era afrodisíaca per a uns escalencs incerts enfront un enigma que cada cop era més desvetllat, o si més no assumit, i és que el cinema va aterrar a l'Escala transformant a tota una vila que es va bolcar de cop i volta al cinema. Un cinema que va començar amb accent anglès amb **Sea Fury**, per tant, una pel·lícula de capital anglès que va portar artistes de la talla de Stanley Baker, Victor McLaglen i Luciana Paluzzi a territori empordanès. I dic empordanès més que res per deixar en terra de ningú la possible disputa que poguessin mantenir dos dels municipis que hi van intervenir en aquest rodatge, ja que curiosament aquesta pel·lícula no es va rodar a l'Escala, sinó a l'Estartit. Llavors, per què l'Escala s'atribueix l'experiència del rodatge d'aquesta pel·lícula? És senzill d'explicar, la clau la va tenir una persona força popular a l'Escala inclús avui dia amb la seva absència: es tracta de Pere Ros. I és que aquells anglesos van aterrar a l'Empordà amb la intenció de rodar només unes escenes d'una pel·lícula –coses de cinema–, però una pel·lícula necessita allotjar els seus actors, també els tècnics, fins i tot el material, a més de la necessitat d'extres, transport, assessorament, etc. i, Pere Ros es va encarregar d'atendre i ajudar als britànics a mode d'enllaç amb la terra empordanesa per tal que a aquests no els faltés de res. Lògicament, com a escalenc que fou Pere Ros, va ser molt viu, ja que va intentar que tot el negoci que aportava el rodatge d'una pel·lícula tal com he apuntat, es centrés a l'Escala en tots els seus àmbits, i en quant a l'allotjament, on millor que a l'Hotel Voramar? I és que l'Hotel Voramar ha acollit a gran quantitat d'actors famosos més enllà d'aquests dos rodatges, fins i tot internacionals, ja que, com segurament la gran majoria de lectors sabran –per si hi hagués algun despistat–, l'Hotel Voramar era –i és– un important hotel empordanès. Per tant la majoria de municipis propers a l'Escala no disposaven d'un hotel de la categoria del Voramar i, tornant a la pel·lícula, al mateix l'Estartit no n'hi havia, i és per aquest motiu que normalment s'hi allotjava allà la gent famosa –o simplement de diner– més enllà que poguessin existir personalitats enginyoses com Pere Ros. Però també hi havia gent famosa que s'apropava expressament a l'Escala, com Kirk Douglas! Si, l'actor americà que sorprenentment encara segueix viu y demostrant la seva salut de ferro, va participar en el rodatge d'una pel·lícula –produïda per ell mateix– a Cadaqués a l'any 1971 anomenada **La luz del fin del mundo**, i que va estar dirigida per Kevin Billington. Doncs bé, un cop finalitzava el seu rodatge diari s'apropava